

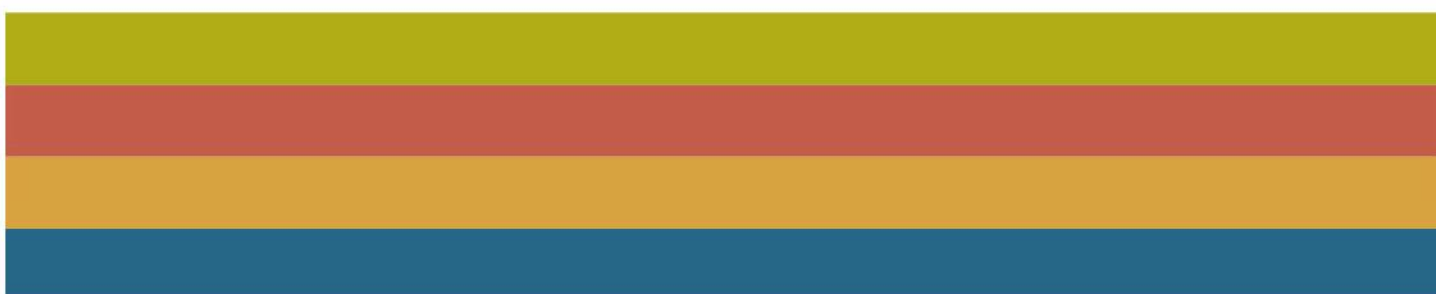

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Salmsteke ontkiemt!

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

18 januari 2022 / projectnummer: 3581

1 Advies in het kort

Het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) wil op verschillende locaties de noordelijke Lekdijk versterken. Op het deeltraject 'Salmsteke', een traject van circa 2 kilometer ten westen van het dorp Jaarsveld, is beoogd de dijkversterking te combineren met herinrichting van de uiterwaard ten behoeve van natuur en recreatie. De integrale gebiedsontwikkeling, waarin wordt samengewerkt met Rijkswaterstaat, het recreatieschap Stichtse Groenlanden, gemeente Lopik, Staatsbosbeheer en de provincie Utrecht heeft de naam *Salmsteke Ontkiemt!* gekregen. Voor het besluit over dit plan is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De provincie Utrecht heeft de Commissie gevraagd te adviseren over het MER. In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Wat blijkt uit het MER?

Het MER laat zien dat al een uitgebreid ontwerp- en participatietraject heeft plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot het vaststellen van een 'voorkeursalternatief' (VKA) dat onder andere bestaat uit technische maatregelen aan de dijk en de aanleg van een 'getijdengeul' in de uiterwaard. In het MER is dit VKA als uitgangspunt genomen, en zijn hierop twee varianten onderscheiden: een 'variant Technisch' en een 'variant Natuurlijk'. De verschillen tussen deze varianten zijn relatief klein, de variant Natuurlijk is een verder uitgewerkte en geoptimaliseerde versie van de variant Technisch. Uit het MER blijkt dat beide varianten (zeer) positief zijn voor de aspecten natuur en recreatie. Doordat de variant Natuurlijk geoptimaliseerd is, heeft deze meer positieve effecten voor cultuurhistorie en landschap, ruimtelijke kwaliteit en rivierkunde en leidt deze tot minder hinder tijdens de aanlegfase.

Wat is het advies van de Commissie?

Het MER is goed leesbaar, helder van structuur en voorzien van een zeer uitgebreide bijlage met gebundelde achtergrondrapportages. Met name het onderzoek naar de effecten op en de kansen voor natuurwaarden in dit gebied is zeer uitgebreid en gedegen. Het MER en de bijlagen laten zien dat het in samenhang ontwerpen en realiseren van de dijkversterking en de gebiedsontwikkeling in de uiterwaard, kan leiden tot een meerwaarde voor verschillende doelstellingen. De Commissie constateert echter dat in het MER geen gelijkwaardige varianten zijn vergeleken¹ en dat hierdoor een aantal mogelijke oplossingen ontbreekt.

De Commissie concludeert dan ook dat in het MER nog informatie ontbreekt, die naar haar mening essentieel is voor het meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het project. Het gaat om de volgende punten:

- **Variant zonder beheerstroken en taludverflauwing.** In beide varianten is een binnendijkse en buitendijkse beheerstrook van 5 meter opgenomen en is uitgegaan van een taludverflauwing van zowel het binnentalud als het buitentalud. De taludverflauwing heeft een negatief effect op de ruimtelijke kwaliteit. De effecten van de beheerstroken zijn niet in beeld gebracht. Een variant zonder deze maatregelen is niet onderzocht, terwijl onvoldoende duidelijk is in hoeverre de beheerstroken en de verflauwing van het binnentalud nodig zijn om aan de waterveiligheidsdoelen te voldoen.

---

¹ De varianten Technisch en Natuurlijk kunnen strikt genomen niet op een gelijkwaardige manier vergeleken worden, aangezien ze niet op dezelfde gegevens zijn gebaseerd.

- **Vergelijking van oplossingsmogelijkheden voor piping.** Voor het onderdeel 'piping'² is gekozen voor een innovatieve oplossing, bestaande uit een geperforeerde kunststof filterconstructie. Het MER geeft onvoldoende informatie over de (permanente) effecten hiervan en de mogelijke alternatieven voor de piping opgave.
- **Maatwerkoplossing bij het Oude Veerhuis.** Uit het MER is niet duidelijk waarom bij dit gemeentelijk monument gekozen is voor een zogenaamde kistdamconstructie in plaats van een oplossing in grond.

De Commissie adviseert deze informatie in een aanvulling op het MER op te nemen, en dan pas een besluit te nemen over het projectplan. In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en geeft ze aandachtspunten voor het vervolgtraject.

Figuur 1: Plankaart Salmsteke Ontkiemt! (bron: MER, figuur 6-6; legenda zie aldaar).

Achtergrond

De dijkversterking Salmsteke is onderdeel van het project Sterke Lekdijk, dat betrekking heeft op de noordelijke Lekdijk tussen Amerongen en Schoonhoven. Dit 55 kilometer lange traject is onderverdeeld in zeven dijktrajecten waarvoor aparte besluiten worden genomen. Voor de dijkversterking Salmsteke en de gebiedsontwikkeling wordt door HDSR een Projectplan Waterwet opgesteld. Dit projectplan moet worden goedgekeurd door het college van Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Utrecht. Voor de goedkeuring van dit besluit wordt op grond van het Besluit milieueffectrapportage (categorie D3.2., wijziging van een primaire waterkering) een m.e.r.-procedure doorlopen.

Waarom een advies?

De provincie Utrecht heeft de Commissie gevraagd om advies over het MER. De onafhankelijke Commissie m.e.r. is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht – besluit over de goedkeuring van het projectplan.

² Het stromen van water door of onder de dijk bij grote waterstandsverschillen. Door het stromen van het water door de dijk wordt zand meegenomen en ontstaat een tunnel of 'pijp'. Met het steeds groter worden van deze tunnel wordt de dijk sterker verzwakt.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer 3581 op www.commissiener.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het oordeel

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en geeft zij adviezen voor de op te stellen aanvulling. Deze adviezen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming door de provincie Utrecht. In de tekst wordt ook een aantal aanbevelingen gedaan. Deze zijn bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming, nu en in de toekomst, te verbeteren.

2.1 Voorkeursalternatief en varianten

Ontwikkeling voorkeursalternatief in verkenningsfase lastig te volgen

Voorafgaand aan de publicatie van het MER en het ontwerp-projectplan heeft een uitgebreid ontwerp- en participatieproces plaatsgevonden. Dit heeft onder andere geleid tot het samenbrengen van de dijkversterkingsopgave met andere opgaven en wensen in het gebied in een integrale gebiedsontwikkeling. In de verkenningsfase is vervolgens op basis van een aantal kansrijke oplossingen een keuze gemaakt voor een voorkeursalternatief voor de dijkversterking. Het voorkeursalternatief vormt de basis voor de planuitwerking, waarvoor in het MER twee mogelijke varianten zijn onderzocht.

Het MER maakt niet expliciet duidelijk welke kansrijke oplossingen voor de dijkversterking en de inrichting van de uiterwaard in de verkenningsfase zijn onderzocht. De bijlagen geven wel aan dat verschillende varianten voor het ontwerp en de inrichting zijn overwogen, maar deze lijken vooral beoordeeld op rivierkundige effecten. De milieueffecten hiervan en de argumenten die hebben geleid tot het voorkeursalternatief blijken niet uit het MER.³ Zo valt op dat in de ontwerpen die in de rivierkundige beoordeling zijn betrokken⁴ de realisatie van buitendijks oobos was opgenomen, waarmee een positieve bijdrage aan de natuurdoelen kan worden geleverd. Het MER maakt niet duidelijk waarom deze niet in het VKA zijn opgenomen. Ook is in het MER niet beschreven in hoeverre mogelijkheden voor een andere zonering van natuur en recreatie zijn onderzocht. De Commissie beveelt aan om bij de besluitvorming over het projectplan het gevolgde proces en de daarin gemaakte afwegingen beter transparant te maken en daarbij vooral de rol van het milieubelang te beargumenteren.⁵

Technische en natuurlijke variant niet goed vergelijkbaar

In het MER zijn twee varianten op het voorkeursalternatief (VKA) vergeleken, een variant 'Technisch' en een variant 'Natuurlijk'. Doordat in de verkenningsfase al een aantal

³ In 2019 is wel een Nota Voorkeursalternatief en een 'MER deel1' opgesteld, waarin verschillende alternatieven voor de dijkversterking zijn beschreven en beoordeeld. Ook is in 2019 een 'concept Nota voorkeursalternatief Gebiedsontwikkeling Uiterwaard Salmsteke' opgesteld. Hoewel deze informatie openbaar is, komt deze niet duidelijk terug in het MER voor Salmsteke Ontkiemt! of de bijlagen daarvan, waardoor de gemaakte keuzes niet goed te volgen zijn.

⁴ Zie de vegetatie-ontwikkelingsmodellen uit: Rivierkundige beoordeling – RBK 5.0., mei 2021 (bijlage bij het MER).

⁵ Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de in voetnoot 3 van dit advies genoemde documenten die in de verkenningsfase zijn opgesteld.

bepalende keuzes is gemaakt, zijn de verschillen tussen de varianten beperkt. De variant Technisch komt grotendeels overeen met het VKA, in de variant Natuurlijk is een aantal optimalisaties opgenomen 'op grond van een reeks aanvullende ontwerpbesluiten'. Dit geeft aan dat de varianten niet gelijktijdig en op eenzelfde detailniveau zijn ontwikkeld tot gelijkwaardige varianten.⁶ Feitelijk is geen sprake van varianten, maar van een ontwikkelproces dat geleid heeft tot één geoptimaliseerde oplossing. Onderscheidende alternatieven en varianten, waarin 'de hoeken van het speelveld' zijn onderzocht – oftewel de bandbreedte aan mogelijke oplossingen om de projectdoelstellingen te bereiken – zijn in de verkenningsfase wel aan de orde geweest (zie hiervoor), maar zijn in het MER niet vergeleken.

Hoewel de vergelijking in het MER vanuit methodisch oogpunt niet correct is omdat geen sprake is van gelijkwaardige varianten, zijn de doorgevoerde optimalisaties in de variant Natuurlijk over het algemeen wel logisch vanuit de projectdoelen en vanuit het milieubelang. Op een aantal onderdelen mist de Commissie echter voldoende onderbouwing van de gemaakte keuzes. In de volgende subparagrafen gaat zij hierop in.

Variant zonder beheerstroken en taludverflauwing ontbreekt

Net als voor andere dijktrajecten die onderdeel uitmaken van de Sterke Lekdijk, is voor het dijkontwerp uitgegaan van een binnendijkse en buitendijkse beheerstrook van 5 meter breed en een dijktaalud van 1:3. Het laatste betekent dat het talud op sommige plaatsen verflauwd zal moeten worden. Vooral het realiseren van een binnendijkse beheerstrook is complex, vanwege de kruising met de (cultuurhistorisch waardevolle) opritten langs de dijk.

Het MER wekt de suggestie dat deze maatregelen nodig zijn vanwege de veiligheidsopgave⁷, maar dit is niet voldoende onderbouwd. Het is daardoor onduidelijk in hoeverre de taludverflauwing en de beheerstroken zijn gerelateerd aan de veiligheidsopgave of voortkomen uit de wens van HDSR het beheer te vergemakkelijken. Een variant zonder deze maatregelen is in het MER niet onderzocht.

De taludverflauwing heeft een negatief effect op het landschap, de effecten van de beheerstroken op het landschap zijn in het MER niet beoordeeld (zie ook §2.3 van dit advies). Vanwege de mogelijke negatieve effecten hiervan, vindt de Commissie het van belang voor de besluitvorming dat nut en noodzaak van deze maatregelen beter worden onderbouwd, of dat ook een variant zonder deze maatregelen wordt onderzocht.

---

⁶ Het MER geeft onder 'leemten in kennis' aan: "de beschikbare data voor de variant "Natuurlijk" is soms gedetailleerder dan die voor de variant "Technisch", aangezien de variant "Natuurlijk" in een latere projectfase is ontwikkeld". De Commissie is van mening dat het onjuist is om dit gegeven te beschouwen als een kennisleemte, aangezien bewust voor deze werkwijze is gekozen.

⁷ Zie onder andere paragraaf 3.2 van het MER, waar deze maatregelen zijn beschreven onder de kop 'waterveiligheidsopgave dijk'. De Commissie merkt op dat de beheerstroken geen deel uitmaakten van de alternatieven die in de Nota voorkeursalternatief voor de dijkversterking uit 2019 zijn beschreven.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voordat het besluit over het projectplan wordt genomen:

- ofwel een variant zonder beheerstroken en zonder binnendijkse taludverflauwing volwaardig te vergelijken met de andere varianten;
- ofwel een betere onderbouwing te leveren van nut en noodzaak van deze maatregelen, waarbij het voldoen aan de waterveiligheidsdoelen nadrukkelijk los wordt gezien van het beheer.

In beide gevallen is van belang dat de effecten van de beheerstroken (vooral op het landschap) alsnog worden beschreven en beoordeeld (zie §2.3 van dit advies).

Afweging innovatieve pipingmaatregel onvolledig

Het MER geeft aan dat in de verkenningsfase is gekozen voor een innovatieve pipingmaatregel, bestaande uit een verticale filterconstructie gemaakt van geperforeerd kunststof. Er is op dit moment nog geen ervaring met deze innovatieve constructie. Als 'terugvaloptie' is daarom aangegeven dat deze kan worden vervangen door een stalen damwand.

De bijlagen bij het MER geven wel inzicht in de effecten in de realisatiefase en (permanente) effecten op het grondwater, maar besteden geen aandacht aan de mogelijke onomkeerbare lange termijn effecten van het in de bodem brengen van een omvangrijke kunststof constructie en de onzekerheden daarbij.⁸ De effecten van de terugvaloptie, waarbij de damwand dieper moet worden aangebracht dan de filterconstructie, zijn evenmin duidelijk. Ook is uit het MER niet duidelijk welke andere oplossingen voor de pipingmaatregel (in de verkenningsfase) zijn overwogen.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER nader in te gaan op de voor- en nadelen van mogelijke pipingmaatregelen, de daarbij behorende onzekerheden en maatregelen 'achter de hand'. Denk hierbij behalve de genoemde constructies ook aan de mogelijkheid van een pipingberm op bepaalde deeltrajecten en/of de toepassing van waterontspanners (zoals deze stroomafwaarts bij Langerak zijn toegepast).

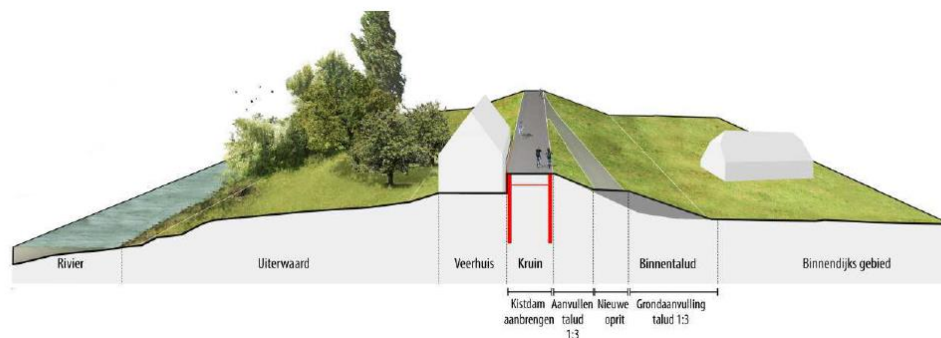
Afweging oplossing bij het Oude Veerhuis onduidelijk

De situatie bij het Oude Veerhuis is complex. Dit gemeentelijke monument staat dicht langs de dijk, waardoor er weinig ruimte is om versterkingsmaatregelen uit te voeren. Daarbij moet schade aan het monument worden voorkomen. Uit het MER blijkt dat voor deze 'maatwerklocatie' in beide varianten wordt uitgegaan van een kistdamconstructie met onverankerde damwanden (zie figuur 2). Deze oplossing is complex en ingrijpend en het risico op schade aan het monument is relatief groot.

De bijlage Ontwerpnootitie STBU⁹ laat echter zien dat uit nader onderzoek – uitgevoerd nadat het voorkeursalternatief was gekozen – is gebleken dat de buitendijkse stabiliteit ter plaatse voldoet aan de normen. Naar aanleiding van deze conclusie wordt in dit rapport aanbevolen het voorkeursalternatief met de kistdam te heroverwegen. Gesteld wordt dat een oplossing in grond mogelijk een doelmatiger oplossing is. Het is onduidelijk wat met deze aanbeveling is gedaan en waarom beide varianten toch uit gaan van de kistdamconstructie.

⁸ Zo is onduidelijk wat de gevolgen zullen zijn van het verouderingsproces van het kunststof.

⁹ Ontwerpnootitie STBU (Stabiliteit Buitenwaards) analyse locatie Oude Veerhuis, 12 februari 2021 – Pagina 567-586 van de bijlagenbundel bij het MER.

Figuur 2: Ruimtelijke weergave van dijkmaatregelen ter hoogte van het Veerhuis (bron: Rapportage Integraal Ontwerp Salmsteke, bijlagenbundel bij het MER).

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER de keuze voor de constructie bij het Oude Veerhuis nader te motiveren, door aan te geven hoe met de bovengenoemde aanbeveling en met het milieubelang is omgegaan.

2.2 Effecten op natuur

Kansen voor natuur

De mogelijke negatieve effecten voor bestaande natuurwaarden en de kansen voor ontwikkeling van nieuwe natuur zijn in het MER en de bijlagenrapporten zeer uitgebreid beschreven. Hieruit blijkt dat de maatregelen in de uiterwaarden tot een aanzienlijke meerwaarde voor natuurwaarden zullen leiden. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de eisen vanuit de Kaderrichtlijn Water en natuurdoelen van de provincie en Staatsbosbeheer.

In de verkenningsfase is een aantal maatregelen onderzocht, die vanuit natuuroogpunt nog aanvullende meerwaarde kunnen leveren. Dit geldt vooral voor de aanleg van oobossen het toestaan van meer dynamiek in de nevengeul. Hoewel dit vanuit de KRW-doelstellingen en de doelen van het Nationaal Natuurnetwerk (NNN) niet noodzakelijk is, worden dergelijke maatregelen in het riviereengebied wel bepleit¹⁰, mits deze niet tot (rivierkundige) belemmeringen leiden. Wat betreft de dynamiek in de geul is er voldoende onderzoek gedaan en lijken er weinig mogelijkheden voor extra dynamiek te bestaan zonder de veiligheid te belemmeren¹¹. Aangezien de rivierkundige belemmeringen bij oobos op de stromingsluwe plaatsen beperkt lijken te zijn¹², geeft de Commissie in overweging om bij de verdere detaillering van het ontwerp te onderzoeken of oobos alsnog meegenomen kan worden.

Negatieve effecten door stikstofdepositie

Uit het MER blijkt dat in de aanlegfase het risico bestaat dat extra stikstofdepositie optreedt op een aantal stikstofgevoelige en overbelaste habitats in Natura 2000-gebieden (Uiterwaarden Lek en Zouweboezem). Daardoor kunnen significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden niet op voorhand uitgesloten worden.

¹⁰ In het Programma Aanpak Grote Wateren (PAGW) is een lange termijn doelstelling opgenomen voor uitbreiding van oobossen. Daarvan afgeleid is in de Bossenstrategie van het ministerie van LNV en de provincies een areaal opgenomen van 2000 hectare bosuitbreiding langs rivieren in 2030.

¹¹ Zie Technisch Rapport Uiterwaard Salmsteke, 2020 (bijlage bij het MER).

¹² Zie de vegetatie-ontwikkelingsmodellen uit: Rivierkundige beoordeling – RBK 5.0., mei 2021 (bijlage bij het MER).

In dat geval geldt dat een Passende beoordeling moet worden opgesteld. In de Passende beoordeling moet worden vastgesteld of aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied voorkomen kan worden, waarbij mitigerende maatregelen kunnen worden betrokken. Hoewel het MER (en de bijlagen) geen Passende beoordeling bevat, is de informatie in het MER wel als zodanig te beschouwen.

Het MER concludeert dat significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden uitgesloten kunnen worden op grond van een aantal argumenten. Voor de aanlegfase wordt ervanuit gegaan dat de aannemer emissiebeperkende maatregelen zal (moeten) nemen door het inzetten van emissiearm materieel. Voor de resterende stikstofemissies wordt verwezen naar bestuurlijke afspraken over het toestaan van tijdelijke emissies bij aanlegwerkzaamheden. Het MER geeft terecht aan dat er geen zekerheid is dat de bestuurlijke afspraken waarnaar wordt verwezen stand zullen houden. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor het vervolg.

De Commissie onderschrijft het belang hiervan. Vooral de tijdelijke toename van stikstofdepositie van 0,1 mol N/ha/jaar op blauwgraslanden in het Natura 2000-gebied Zouweboezem is daarbij van belang. In die graslanden worden op dit moment de kritische depositiewaarden ruimschoots overschreden (tot maximaal 450 mol N/ha/jaar op de kaart van de Aerius-calculatormodule) en er lijkt weinig kans dat een dergelijke overschrijding de komende jaren wordt weggewerkt. Bovendien is er voor blauwgraslanden landelijk sprake van een sterk negatieve trend en is er voor de Zouweboezem een uitbreidingsopgave voor blauwgraslanden geformuleerd.

2.3 Effecten op landschap en cultuurhistorie (inclusief archeologie)

Landschappelijke effecten mogelijk onderschat

In de landschappelijke effectbeoordeling is het verflauwen van het talud terecht als negatief beoordeeld, omdat de herkenbaarheid van de het karakteristieke 'getailleerde' dijkprofiel dijk daardoor afneemt.

De binnendijkse en buitendijkse beheerstrook zijn niet op hun effecten onderzocht in het MER. Vanuit de criteria die geformuleerd zijn voor het aspect ruimtelijke kwaliteit (in het Ruimtelijk Kwaliteitskader voor de Sterke Lekdijk) is 'aansluiting van de dijk op het landschap' een relevant effect. De essentie van dit criterium is dat de dijk niet als los element door het landschap loopt, maar een smalle grens vormt tussen het binnendijkse cultuurlandschap en het buitendijkse natuurlandschap, die aan weerszijden tegen de dijk oplopen. Dit principe voor ruimtelijke kwaliteit verhoudt zich volgens de Commissie slecht met de aanleg van beheerstroken. Binnendijks zijn de aansluitingen van de beheerstroken van invloed op de karakteristieke opritten vanaf de boerderij-erven, maar dit effect is niet in beeld gebracht. Bovendien veroorzaken de beheerstroken ook hinder voor het grondgebruik door omwonenden.

Effecten archeologie goed onderzocht

Uit het MER blijkt – op basis van bureauonderzoek en vervolgonderzoek – dat in het plangebied geen effecten op archeologische waarden te verwachten zijn. Wel signaleert het MER terecht de kans op een 'toevalsvondst' en de daarvoor geldende meldplicht. Aangezien het oorspronkelijke landschap is geërodeerd door de Lek, moet hierbij vooral gedacht worden aan het aantreffen van een vaartuig uit de late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd.

Vooraf met het oog op de verdeling van te verwachten kosten in geval van een toevalsvondst beveelt de Commissie aan om voorafgaand aan de uitvoering een procedure vast te leggen voor het geval deze situatie zich voordoet.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Yttje Feddes

drs. Sjef Jansen

prof.dr.ir. Matthijs Kok

dr. Heleen van Londen

ir. Kees Slingerland (voorzitter)

drs. Pieter Jongejans (secretaris)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Goedkeuring van het Projectplan Waterwet door Gedeputeerde Staten.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit D3.2, "wijziging primaire waterkering. Daarom is een project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht.

Initiatiefnemer besluit

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, in samenwerking met Rijkswaterstaat, het recreatieschap Stichtse Groenlanden, gemeente Lopik, Staatsbosbeheer en de provincie Utrecht.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3581](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

